

Plan-m.e.r. Structuurvisie Nieuwkoop

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Concept d.d. 18 januari 2008

Colofon

Deze notitie is een uitgave van de gemeente Nieuwkoop.

De notitie is opgesteld door Adviesbureau Willie Fikken in samenwerking met BVR Adviseurs, beide gevestigd te Rotterdam.

De totstandkoming van de notitie is begeleid door medewerkers van de gemeente Nieuwkoop, de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap Rijnland.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Structuurvisie en plan-m.e.r.	5
1.2	Leeswijzer.....	5
2	BESCHRIJVING VAN HET PLAN.....	7
2.1	Aanleiding en doel	7
2.1	Plan- en studiegebied	7
2.3	Inhoud.....	8
3	WERKINGSSFEER PLAN-MER.....	11
3.1	Regelgeving	11
3.2	Betekenis voor Structuurvisie Nieuwkoop	11
3.2.1	Plan-m.e.r.-plichtigheid	11
3.2.3	Procedure Structuurvisie Nieuwkoop	13
4	REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU.....	16
4.1	Probleemstelling	16
4.2	Alternatieven	17
4.2.1	Glastuinbouw	17
4.2.2	Toetsingskader Natuur en Recreatie.....	18
4.2	Milieuaspecten.....	18
4.3	Mate van detail	19
	Bijlage 1: Besluit-m.e.r.-(beoordelings)plichtigheid	20
	Bijlage 2: Natuurtoetsing	22

1 INLEIDING

1.1 Structuurvisie en plan-m.e.r.

De gemeente Nieuwkoop bereidt momenteel een structuurvisie voor haar gehele grondgebied voor. Daarmee anticipeert de gemeente op de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening, die naar verwachting per 1 juli 2008 in werking treedt.

Gekoppeld aan de structuurvisie wordt een zogenaamde milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.)¹ uitgevoerd. Doel van de plan-m.e.r. is het milieu een volwaardige plaats in de besluitvorming over de structuurvisie te geven. In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt de *scope* van de milieubeoordeling beschreven: over welke onderdelen van het plan gaat de milieubeoordeling, welke milieuthema's komen daarbij aan bod en tot in welke mate van detail worden de milieugevolgen beschreven. Ook wordt ingegaan op de werkwijze: hoe vindt de milieubeoordeling plaats?

De notitie wordt ter advisering voorgelegd aan de bestuursorganen die te maken kunnen krijgen met de uitvoering van het plan. Ook zal de notitie aan de Commissie voor de m.e.r. worden aangeboden met het verzoek te adviseren over de definitieve reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER.

Na deze 'raadpleging' wordt gestart met het opstellen van het plan-MER. Het plan-MER zal te zijner tijd tezamen met de ontwerp-structuurvisie worden gepubliceerd en voor inspraak worden vrijgegeven.

1.2 Leeswijzer

Deze notitie kent de volgende opbouw:

- Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van de (huidige ideeën over de) structuurvisie, met de aanleiding, de doelstelling, het plan- en studiegebied en - globaal - de inhoud van het plan
- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de werkingssfeer van de plan-m.e.r.: hoe zit de regelgeving in elkaar, welke procedurestappen zijn te onderscheiden en hoe pakt dat uit in het geval van de structuurvisie voor Nieuwkoop?
- Hoofdstuk 4 geeft de feitelijke reikwijdte en het detailniveau voor de milieubeoordeling aan: wat wordt beoordeeld, welke alternatieven zijn in beeld, welke milieuaspecten komen aan bod en hoe gedetailleerd

---

¹ Sinds de wijziging van de Wet milieubeheer d.d. 28 september 2006 bestaan twee vormen van milieueffectrapportage, te weten milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) en milieueffectrapportage voor projecten (project-m.e.r., ook wel besluit-m.e.r. genoemd).

¹ MER duidt op het rapport, terwijl m.e.r. de procedure aangeeft.

(kwalitatief danwel kwantitatief) wordt de milieubeoordeling uitgevoerd?

De bijlagen 1 en 2 doen verslag van de toetsing van de plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie, met onderscheid in plan-m.e.r.-plichtigheid vanwege besluit-m.e.r.-plichtige vervolgbesluiten en plan-m.e.r.-plichtigheid vanwege mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden.

2 BESCHRIJVING VAN HET PLAN

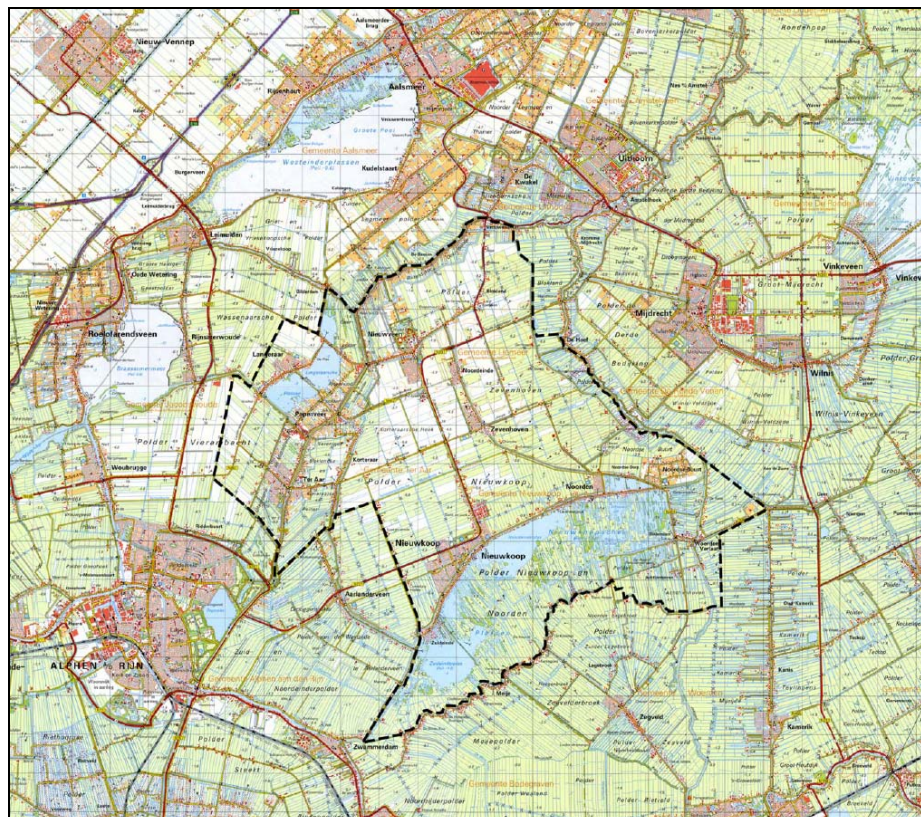
2.1 Aanleiding en doel

Op 1 januari 2007 zijn de gemeenten Liemeer, Ter Aar en Nieuwkoop gefuseerd tot de nieuwe gemeente Nieuwkoop. Doel van de structuurvisie is een ontwikkelingsperspectief te bieden dat als kapstok kan dienen voor nieuw lokaal beleid op vele terreinen én dat kan dienen als bindend element voor de nieuwe fusiegemeenten.

2.1 Plan- en studiegebied

De structuurvisie heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente Nieuwkoop. Figuur 1.1 toont het plangebied (= het gebied binnen de streepjeslijn, de gemeentegrens van de gemeente Nieuwkoop).

Figuur 1.1: Gemeente Nieuwkoop

De gemeente ligt in het midden van het (Nationaal Landschap) Groene Hart, op het snijvlak van de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland. De gemeente omvat dertien woonkernen en bestaat voor het grootste deel uit agrarisch gebied. Naast veeteelt en akkerbouw zijn glastuinbouw en sierteelt goed vertegenwoordigd in de gemeente. De Nieuwkoopse plassen in het zuidoosten van de gemeente herbergen belangrijke natuurwaarden: zij zullen worden aangewezen als speciale beschermingszone op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen en maken daarmee onderdeel uit van Natura2000, het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden.

Het studiegebied van het plan-MER zal zich uitstrekken tot waar wezenlijke gevolgen van het plan te verwachten zijn. Dit zal gaandeweg de verdere ontwikkeling van de structuurvisie en het plan-MER uitkristalliseren.

2.3 Inhoud

De thema's die in de structuurvisie aan de orde komen zijn:

- bereikbaarheid
- landbouw, natuur en landschap
- water
- recreatie en toerisme
- voorzieningen
- werkgelegenheid en bedrijvigheid
- woningbouw

Tabel 1.1 geeft in trefwoorden een indruk van de mogelijke invulling van de verschillende thema's.

Tabel 1.1: De inhoud van de structuurvisie in trefwoorden (voorlopig)

Thema	Mogelijke invulling
Bereikbaarheid	Openbaar vervoer op maat, snelle fietsroutes tussen kernen, aanpak uitvalswegen
Landbouw, natuur en landschap	Afname intensieve veeteelt (boer als landschapsbeheerder), ontwikkeling streekproducten, concentratie (innovatieve) glastuinbouw, waarborging openheid droogmakerij
Water	Recreatieve ontsluiting Langeraarse Plassen, verbonden vaarroutes met omliggende wateren, waterberging in droogmakerij
Recreatie en toerisme	Extensieve (water)recreatie Nieuwkoopse plassen, recreatieve intensivering Langeraarse plassen, realisatie (shortstay) verblijfsrecreatie, knooppuntennetwerk, Groene Hart als merknaam voor de gemeente, verbeteren toegankelijkheid van plassen voor inwoners
Voorzieningen	Brede scholen, uitbreiding voortgezet onderwijs, Groene Hart Academie, minimale basis (zorg/onderwijs)voorzieningen per kern, exclusieve zorg, retail in kernen naar draagvlak, uitgaansvoorzieningen buiten de kernen
Werkgelegenheid en bedrijvigheid	Stimuleren van innovatieve bedrijvigheid, (her)ontwikkelen bedrijfsterreinen in noordwesten van Nieuwkoop, ruimte bieden aan recreatieve ondernemers, kaderstellende overheid
Woningbouw	Autonome groei per kern, ruimte voor dynamiek in noordrand, duurzaam/levensloop bestendige bouw, luxe woonvormen in zuidostrand

3 WERKINGSSFEER PLAN-MER

3.1 Regelgeving

Op grond van de Wet milieubeheer is het verplicht een plan-MER op te stellen voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten of
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

In de wet is een plan-m.e.r.-procedure opgenomen die bestaat uit zeven stappen. Daarbij is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de procedure van het plan, waarvoor het plan-MER wordt opgesteld:

1. Openbare kennisgeving (art. 7.11c)
2. Raadpleging van bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen plan-MER (art. 7.11b)
3. Opstellen plan-MER (art. 7.11a)
4. Terinzagelegging en inspraak op het ontwerp-plan en het plan-MER
  - a. Terinzagelegging (art. 7.26a)
  - b. Inspraak (art. 7.26a)
  - c. Eventueel: raadplegen andere lidstaten (art. 7.38)
  - d. Eventueel: toetsing commissie m.e.r. (art. 7.26b)
5. Vaststellen van het plan incl. motivering vanuit milieu (art. 7.26d)
6. Bekendmaking van het plan (7.26e)
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (art. 7.39)

3.2 Betekenis voor Structuurvisie Nieuwkoop

3.2.1 Plan-m.e.r.-plichtigheid

Ten aanzien van de plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie van Nieuwkoop is een aantal vragen aan de orde:

1. Is de structuurvisie een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan?
2. Kan een structuurvisie kaderstellende uitspraken doen over bijvoorbeeld m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten?
3. Voorziet de structuurvisie in besluit-m.e.r.- (beoordelings-)plichtige activiteiten?
4. Is de gemeente Nieuwkoop ook daadwerkelijk bevoegd om met de structuurvisie kaderstellende uitspraken te doen over de betreffende m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten?
5. Zijn activiteiten voorzien waarvoor een passende beoordeling nodig is?
6. Wat is de stand van zaken van de besluitvorming over de betreffende activiteiten?
7. Zijn de uitspraken over de betreffende activiteiten voldoende concreet?

Ad. 1

De structuurvisie is op dit moment geen wettelijk verplicht plan: de huidige Wet op de ruimtelijke ordening (WRO) kent de planvorm structuurvisie niet. De nieuwe WRO, die naar verwachting op 1 juli 2008 in werking treedt, voorziet echter wel in de planvorm structuurvisie. De structuurvisie wordt een belangrijk instrument voor provincies en gemeenten om hun ruimtelijk beleid te verankeren. De gemeente Nieuwkoop wil met de structuurvisie anticiperen op de wetswijziging. Dat impliceert dat de structuurvisie zoals nu in voorbereiding, bij vaststelling een wettelijke grondslag heeft.

Ad. 2

Van kaderstellende uitspraken over toekomstige besluit-m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten is sprake indien 'de toon wordt gezet voor' dergelijke activiteiten. In een informatiebrochure van het ministerie van VROM over de nieuwe WRO [VROM, 2007] wordt ondermeer het volgende gezegd: 'De structuurvisie kan gekarakteriseerd worden als een strategisch beleidsdocument. De visie moet de uitgangspunten van het ruimtelijk beleid bevatten. Ook moet worden aangegeven hoe men verwacht dat beleid uit te gaan voeren. De structuurvisie werkt juridisch gezien niet door richting andere overheden. Het bindt echter wel het vaststellende overheidsorgaan zelf.' Conclusie: de planvorm structuurvisie kan kaderstellend zijn.

Ad. 3

Besluit-m.e.r.-plichtige en besluit-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die voorkomen op de zogenaamde C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. 1994 (voor het laatst gewijzigd bij besluit van 16 augustus 2006).

Bijlage 1 van deze notitie doet verslag van een toetsing van (de huidige ideeën over de inhoud van de structuurvisie) aan het Besluit m.e.r.. Op grond daarvan kan worden vastgesteld dat het plan voorziet in een aantal uiteenlopende besluit-m.e.r.-plichtige danwel besluit-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten. Zonder volledigheid te pretenderen gaat het waarschijnlijk² om:

- de realisatie van een glastuinbouwgebied ten noorden van Nieuwveen
- de herinrichting van het landelijk gebied (o.a. de Noordse Buurt)

Ad. 4

Voor de aanwijzing van een locatie voor glastuinbouw en de wijziging in bestemmingen in het landelijk gebied geldt dat de gemeente Nieuwkoop bevoegd is om kaderstellende besluiten te nemen, bijv. door vaststelling van de structuurvisie zoals nu voorzien.

Ad. 5

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moet voor plannen, projecten of handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van Natura2000-gebieden, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor dergelijk gebieden, een passende beoordeling worden

---

² Het betreft een stellingname op basis van een voorlopige toetsing op basis van beperkte gegevens. Per activiteit zal bij de concrete uitwerking van de plannen nauwkeurig gekeken moeten worden naar de besluit-m.e.r.-plichtigheid.

gemaakt. Voor Nieuwkoop is het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen en De Haeck relevant.

Bijlage 2 doet verslag van een eerste globale toetsing van de (huidige ideeën over de inhoud van de structuurvisie) aan de noodzaak om een passende beoordeling uit te voeren. Conclusie daarvan is dat voor een aantal voorziene recreatieve ontwikkelingen naar verwachting³ een passende beoordeling nodig is. Genoemd kunnen worden:

- extensieve (water-)recreatie in de Nieuwkoopse plassen
- realisatie shortstay verblijfsrecreatie
- de realisatie van recreatieve knooppunten incl. nieuwe ontsluitingsstructuren en parkeervoorzieningen
- verbetering toegankelijkheid van plassen voor inwoners

Ook de realisatie van landgoederen ('luxe woonvormen') aan de zuidostrand van de gemeente kan aanleiding voor een passende beoordeling zijn.

Ad. 6.

Voor het vastleggen van bestaande situaties, projecten die in uitvoering zijn of projecten waarvoor al vervolgbesluiten, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen, zijn genomen hoeft geen plan-MER te worden uitgevoerd. Het opnieuw vaststellen van een nog niet gerealiseerd planonderdeel uit een eerder plan kan wel plan-m.e.r.-plichtig zijn, aangezien het opnieuw vaststellen gezien wordt als een heroverweging. De hiervoor genoemde ontwikkelingen betreffen nieuwe ontwikkelingen, waarover nog geen planologische besluiten zijn genomen. De plan-m.e.r.-plicht is derhalve volledig van toepassing op de voorziene ontwikkelingen.

Ad. 7.

Een beleidsuitspraak is concreet wanneer een verband te leggen is tussen de beleidsuitspraak en de milieugevolgen, zowel in ruimte als in tijd. Voornemens om studies of verkenningen uit te voeren zijn in relatie tot plan-m.e.r.-plichtigheid niet concreet.

De voornemens rondom de glastuinbouw zijn zeer concreet: het is de bedoeling in de structuurvisie een locatie aan te wijzen. De recreatieve ontwikkelingen rondom de Nieuwkoopse plassen zijn minder concreet. Wel heeft de gemeente de intentie met de structuurvisie een toetsingskader vast te stellen voor de toekomstige ontwikkelingen.

3.2.3 Procedure Structuurvisie Nieuwkoop

De nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening kent geen verplichte procedure voor de vaststelling van een structuurvisie. De gemeente Nieuwkoop heeft ook nog geen beleid op dit punt geformuleerd.

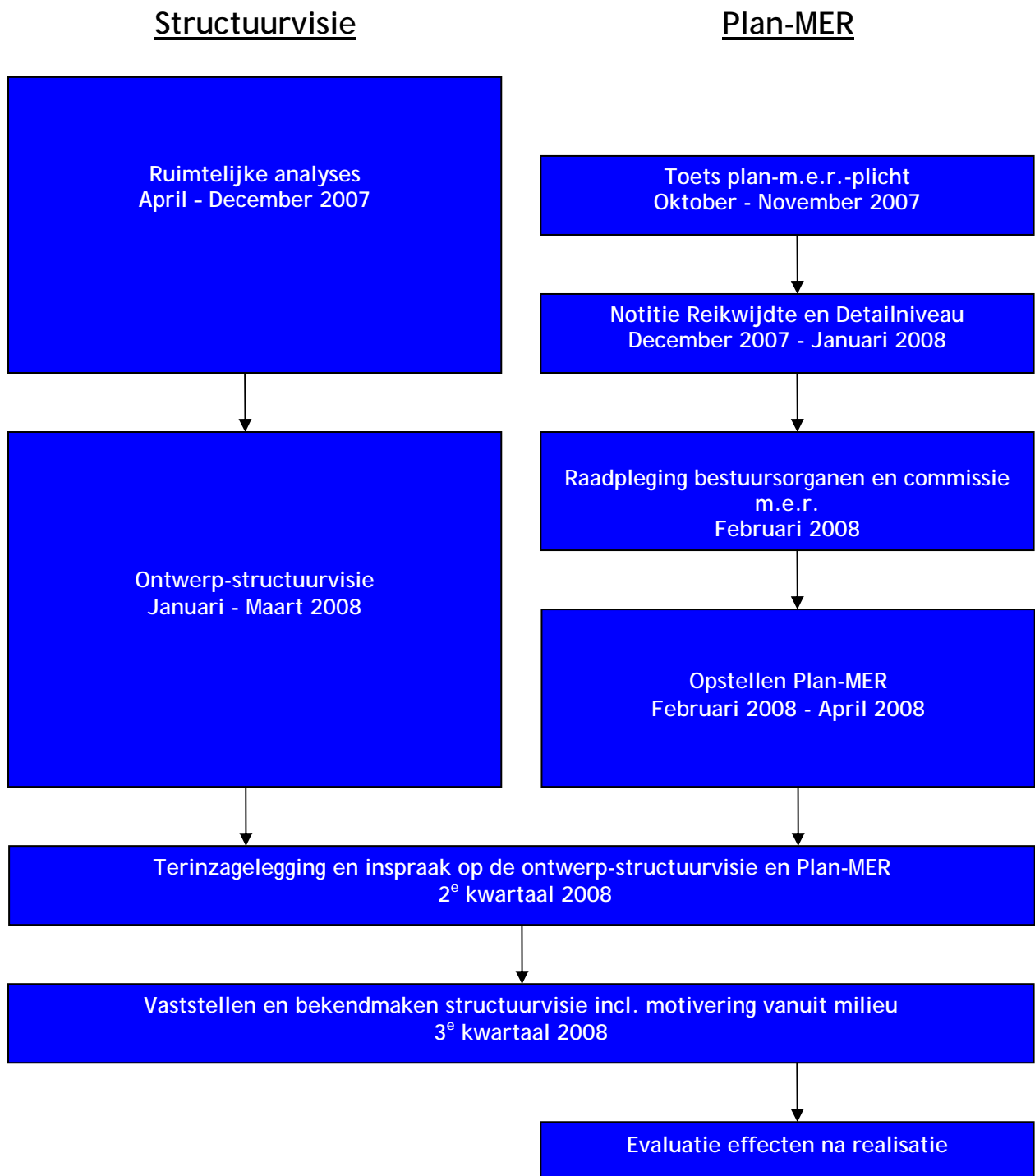
De beleidsvrijheid die de nieuwe WRO biedt wordt in het geval van de Structuurvisie Nieuwkoop ingeperkt door de plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie. Door deze plan-m.e.r.-plicht is sprake van een indirecte (via de Wet milieubeheer) verplichting om de structuurvisie via een

---

³ Ook hiervoor geldt dat de toetsing gebaseerd is op beperkte gegevens. Niet ondenkbaar is dat bij een nadere beoordeling blijkt dat bij enkele activiteiten significante effecten niet zullen optreden.

inspraakprocedure vast te stellen. Figuur 3.1 toont de vaststellingsprocedure voor de structuurvisie met daaraan gekoppeld de procedure voor het plan-MER.

Figuur 3.1: Procedureschema Structuurvisie en plan-MER

4 REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

4.1 Probleemstelling

De plan-m.e.r.-plicht geldt voor de structuurvisie als geheel, maar komt voort uit de mogelijke milieugevolgen van afzonderlijke onderdelen van het plan, nl. de m.e.r.-(beoordelings)plichtige onderdelen van het plan en/of de onderdelen waarvoor een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.

Bij het vaststellen van de reikwijdte van het plan-MER kan worden 'gefilterd'. In algemene zin geldt dat een plan-MER in ieder geval alle latere m.e.r.-(beoordelings-)plichtige activiteiten dient te behandelen en alle activiteiten waarvoor een passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. Verder moet rekening worden gehouden met cumulatie van de gevolgen van deze activiteiten met die van andere activiteiten.

Uit de toetsing van de plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie (bijlage 1) is naar voren gekomen dat met name de ontwikkelingen op het gebied van de glastuinbouw relevant zijn. Deze ontwikkelingen zijn ook tamelijk concreet (sanering van verspreid liggend glas en concentratie in het noorden van de gemeente). Dit leidt tot een eerste probleemstelling voor het plan-MER:

Probleemstelling 1:
Welke milieueffecten kunnen worden verwacht van de verschillende opties voor de glastuinbouw in de gemeente Nieuwkoop?

De natuurtoets (bijlage 2) heeft opgeleverd dat er diverse ontwikkelingen in beeld zijn die gevolgen kunnen hebben op de natuurwaarden van het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen en De Haeck en de EHS. Het gaat met name om recreatieve ontwikkelingen.

De structuurvisie zal naar verwachting niet tot in detail aangeven welke recreatieve ontwikkelingen waar mogelijk worden gemaakt. Bovendien hangt de haalbaarheid van de ontwikkelingen ook af van de effecten op de natuur. Dit pleit voor een omgekeerde aanpak: niet vanuit ingrepen naar effecten, maar vanuit gevoeligheden naar randvoorwaarden. Dit leidt tot een tweede probleemstelling voor het plan-MER:

Probleemstelling 2:
Welke randvoorwaarden gelden voor recreatieve ontwikkelingen in en nabij het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen en De Haeck?

4.2 Alternatieven

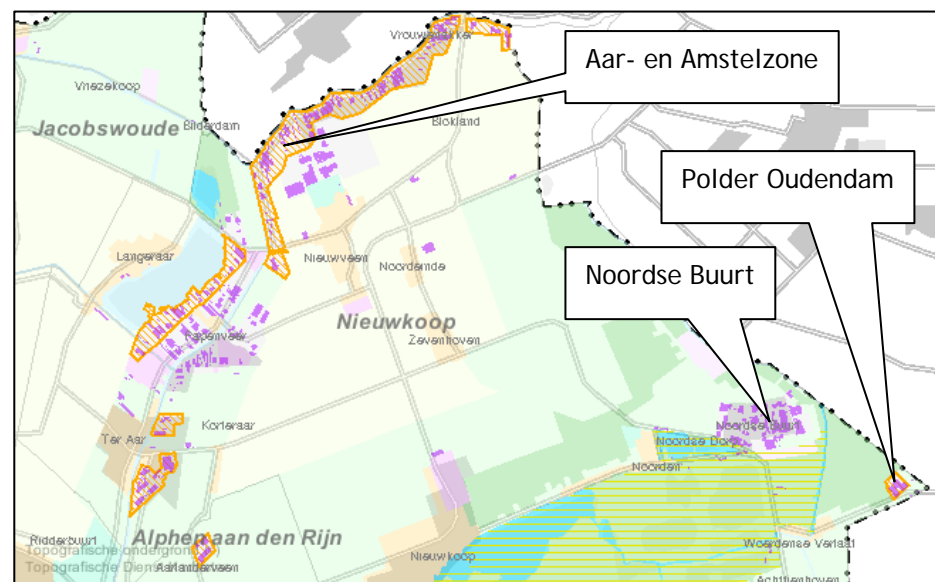
4.2.1 Glastuinbouw

Voor de glastuinbouwontwikkelingen zijn vooralsnog twee alternatieven in beeld:

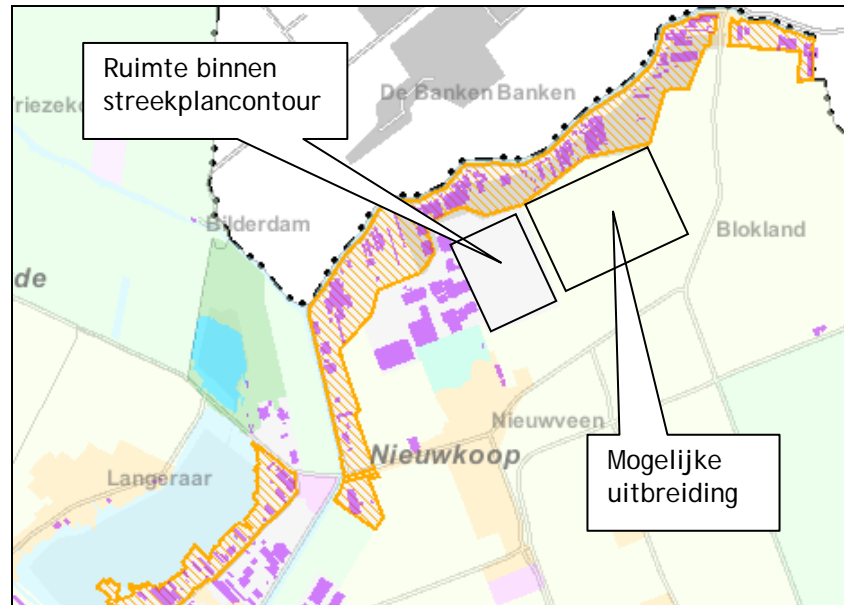
- het Nulalternatief. Dit is het alternatief waarin de voorgenomen sanering en concentratie van het glas niet plaatsvindt
- Sanering en concentratie van de glastuinbouw ten noorden van Nieuwveen

Figuur 4.1 toont met een paarse aanduiding de bestaande glastuinbouwgebieden binnen de gemeente. De bruin omlijnde gebieden betreffen de reeds aangewezen zones, die getransformeerd worden tot duurzame glasconcentratiegebieden. In aanvulling daarop is extra ruimte nodig. In het streekplan Zuid-Holland-Oost, zoals vastgesteld in 2003, is hiervoor het gebied aangewezen als aangeduid in figuur 4.2. Verdere uitbreiding daarvan wordt voorzien in oostelijke richting, zie ook figuur 4.2.

Figuur 4.1: Bestaande glastuinbouwgebieden

Figuur 4.2: Locaties voor toekomstige ontwikkelingen

4.2.2 Toetsingskader Natuur en Recreatie

Voor de thema's natuur en recreatie zijn in deze fase van planvorming geen alternatieven in beeld. In het plan-MER zal op basis van (1) een beschrijving van de huidige situatie en (2) het beleid incl. instandhoudingsdoelstellingen van de Nieuwkoopse plassen en De Haeck een toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen worden ontwikkeld.

De ruimtelijke keuzes die in een later stadium worden gemaakt, bijvoorbeeld in bestemmingsplannen, worden te zijner tijd getoetst aan het toetsingskader. Daar waar nodig worden daarbij instrumenten als plan- of project-MER en/of passende beoordeling ingezet.

4.2 Milieuaspecten

De Europese richtlijn⁴ waarop de betreffende bepalingen in de Wet milieubeheer zijn gebaseerd vraagt om inzicht te geven in de 'mogelijke aanzienlijke milieueffecten, bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen die aan de uitvoering van het plan of programma verbonden zijn'. Het is geen verplichtende lijst (beperking tot 'mogelijke aanzienlijke effecten'), noch is het een uitputtende lijst ('bijvoorbeeld').

⁴ Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's.

Voorgesteld wordt om, in aansluiting op de probleemstelling, de beoordeling toe te spitsen op de thema's die voor glastuinbouwontwikkelingen relevant zijn, c.q. die voor recreatieve ontwikkelingen in/nabij de Nieuwkoopse plassen relevant zijn.

Voor glastuinbouw gaat het om de volgende thema's:

- landschap i.r.t. het Nationaal Landschap Groene Hart
- natuur (instandhoudingsdoelstellingen Natura2000, spelregels EHS, Flora- en Faunawet)
- water (kwantiteit en kwaliteit)
- verkeer en daarvan afgeleide thema's als geluidhinder en luchtverontreiniging
- lichtuitstraling en -hinder
- energie

Het Toetsingskader Natuur en Recreatie zal tenminste de volgende aspecten omvatten:

- landschap i.r.t. het Nationaal Landschap Groene Hart
- natuur (instandhoudingsdoelstellingen Natura2000, spelregels EHS, Flora en Faunawet)

4.3 Mate van detail

De milieubeoordeling zal voor wat betreft de glastuinbouw de aard van een locatie-MER hebben: een semi-kwantitatieve beschouwing, waarbij de milieueffecten in eerste instantie kwalitatief worden beschreven. Daar waar nodig zal de beoordeling worden onderbouwd met kwantitatieve gegevens.

Het Toetsingskader Natuur en Recreatie zal niet zozeer een effectbeschrijving zijn, alswel een overzicht van randvoorwaarden die worden meegegeven aan volgende plannen (bestemmingsplannen, bouwplannen enz.).

Bijlage 1: Besluit-m.e.r.-(beoordelings)plichtigheid

Onderstaande tabel is samengesteld door in eerste instantie de C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. te combineren (kolommen 1 t/m 3). Resultaat is een overzicht van activiteit en daarbij behorende drempelwaarden waarvoor de structuurvisie kaderstellend kan zijn. In de vierde kolom staan voorlopige planelementen van de structuurvisie die mogelijk besluit-m.e.r.(beoordelings) plichtig zijn.

Categorie	Activiteiten	Gevallen	Planelement
C.9/D.9	De inrichting van het landelijk gebied dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw met een oppervlakte van 125 ha of meer, met uitzondering van ruilverkaveling met een administratief karakter of van een aanpassingsinrichting.	Transformatie Noordse Buurt Transformatie Aar- en Amstelzone
C.11.3/D.11.4	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een glastuinbouwgebied.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 50 hectare of meer.	Transformatie Aar- en Amstelzone Nieuwe locatie ten noorden van Nieuwveen

Bij het samenstellen van bovenstaande tabel is uitgegaan van de volgende veronderstellingen:

- er zal geen sprake zijn de aanleg van een of meer recreatieve of toeristische ontwikkelingen die 250.000 of meer bezoekers per jaar aantrekt, een oppervlakte van 25 ha of meer beslaat of een oppervlakte van 10 ha of meer in gevoelig gebied beslaat
- er zal geen sprake zijn van de aanleg, wijziging of uitbreiding van een golfbaan (Cat.C.10.2 of D.10.2)
- er zal geen sprake zijn van de aanleg, wijziging of uitbreiding van een jachthaven met 100 of meer ligplaatsen (Cat.C.10.3 of D.10.3)
- er zal geen sprake zijn van nieuwe woningbouwlocaties met omvang van 2000 of meer woningen (Cat. C.11.1 of D.11.1)
- er zal geen sprake zijn van de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bedrijventerrein met een omvang van 75 ha of meer (Cat. C.11.2 of D.11.3)
- op de aanwezige en nieuwe bedrijventerreinen worden project-m.e.r.-plichtige inrichtingen⁵ uitgesloten

⁵ Op grond van het Besluit m.e.r. kan de vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer project-m.e.r.-plichtig zijn. Dit geldt met name voor de grotere inrichtingen. De vaststelling van een structuurvisie (of een bestemmingsplan) waarmee een kader wordt geschapen voor de vestiging van dergelijke inrichtingen is plan-m.e.r.-plichtig.

Ten slotte is nagegaan in hoeverre categorie C.27.3 uit het Besluit m.e.r. relevant kan zijn voor de structuurvisie. Deze categorie heeft betrekking op de structurele verlaging van het oppervlaktewaterpeil. Het Besluit m.e.r. geeft aan dat het peilbesluit besluit-m.e.r.-plichtig kan zijn en dat het betreffende waterhuishoudkundige plan plan-m.e.r.-plichtig kan zijn⁶. Plannen op grond van de WRO kunnen echter niet plan-m.e.r.-plichtig voor deze activiteit zijn.⁷

---

⁶ In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een verlaging van 16 centimeter of meer, plaatsvindt in een gevoelig gebied of een weidevogelgebied en betrekking heeft op een oppervlakte van 200 hectare of meer.

⁷ Het Hoogheemraadschap Rijnland bereidt momenteel een watergebiedsplan voor. Het plan zal worden getoetst aan de criteria voor plan-m.e.r.-plichtigheid. Zonodig zal een plan-m.e.r.-procedure worden gestart.

Bijlage 2: Natuurtoetsing

1. Natuurwetgeving en -beleid

Natuurbeschermingswet 1998

De wettelijke bescherming van natuurgebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Sinds 1 oktober 2005 is hierin ook het beschermingsregime van de Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd. In de gewijzigde Natuurbeschermingswet worden Vogel- en Habitatrichtlijngebieden 'Natura 2000-gebieden' genoemd. Bij het van kracht worden van de nieuwe natuurbeschermingswet is het beschermingsregime van de al bestaande Beschermden Natuurmonumenten (voorheen Beschermden en/of Staatsnatuurmonumenten) gehandhaafd. Het beschermingsregime van Natura 2000-gebieden is - conform Vogel- en Habitatrichtlijn - strikter dan van 'gewone' Beschermden Natuurmonumenten. Een belangrijk aspect hierbij zijn de instandhoudingsdoelstellingen die voor een gebied gelden.

Voor handelingen of projecten in of rond een Natura 2000-gebied die een negatieve invloed kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied dient een vergunning te worden aangevraagd. Bij de beoordeling van effecten wordt onderscheid gemaakt in 'verslechtering of verstoring' en 'significante effecten'. Voor beide moet een vergunning worden aangevraagd, maar bij significante effecten wordt daarbij tevens getoetst aan de zogenoemde ADC-criteria. In dat geval dient alternatievenonderzoek (A) te worden uitgevoerd (kan de activiteit niet elders of anders, met geen of minder effecten), dienen dwingende redenen van groot openbaar belang (D) te worden aangetoond en is compensatie (C) van (resterende) effecten noodzakelijk. Bij effecten op prioritaire soorten of habitats is in principe een adviesaanvraag bij de Europese Commissie nodig. Beperkte, niet-significante effecten worden beoordeeld door middel van een 'verslechterings- en verstoringstoets', mogelijke significante effecten via een 'passende beoordeling'. De beoordeling van significantie dient te worden gedaan in combinatie met effecten van andere activiteiten (zogenoemde cumulatieve effecten).

Relatie met Structuurvisie Nieuwkoop

De in de Structuurvisie Nieuwkoop op te nemen ontwikkelingen hebben mogelijk invloed op het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en De Haeck.

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

Sinds 23 februari 2005 is een nieuw vrijstellingenbesluit in werking getreden, in de vorm van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Binnen de beschermde soorten worden vier beschermingscategorieën onderscheiden. De bijbehorende verplichtingen zijn samengevat in navolgende tabel en worden daarna toegelicht.

Categorie	Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen
Algemene soorten (tabel 1)	Generieke vrijstelling o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen
Licht beschermde soorten (tabel 2)	Vrijstelling mogelijk mits gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (lichte toets)
Zwaar beschermde soorten (tabel 3)	Ontheffing noodzakelijk (uitgebreide toets)
Vogels (eveneens zwaar beschermd)	Vrijstelling mogelijk mits gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode; anders ontheffing noodzakelijk (uitgebreide toets)

Algemene soorten (tabel 1)

Voor een aantal algemeen voorkomende beschermde planten en dieren geldt een algemene vrijstelling van de in artikel 8 t/m 12 genoemde verboden handelingen bij ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. De algemene zorgplicht (artikel 2) geldt wel. Het komt er kortweg op neer dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren (dus ook onbeschermde) en hun leefomgeving.

Beschermde soorten volgens 'lichte toets' (tabel 2)

Voor deze categorie soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In de overige gevallen is een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet vereist wanneer verbodsbepalingen worden overtreden. Aanvragen worden door het ministerie van LNV getoetst aan een aantal voorwaarden. De ingreep mag geen effect hebben op de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort en verboden handelingen dienen in beginsel zoveel mogelijk voorkomen te worden. Het kan nodig zijn om mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen te nemen om aan deze voorwaarden te voldoen.

Zwaar beschermde soorten (tabel 3)

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per Algemene Maatregel van Bestuur (bijlage 1 AMvB artikel 75) aangewezen soorten. Hiervoor kan alleen ontheffing worden verleend onder de volgende voorwaarden:

- de werkzaamheden mogen het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen, én
- er is geen alternatief voor de activiteit, én
- de activiteit past binnen één van de in de wet genoemde belangen, én
- de werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Vogels

Voor verboden handelingen ten aanzien van vrijwel alle (!) soorten inheemse vogels geldt het strikte beschermingsniveau dat ook voor de soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en de soorten die per AMvB zijn aangewezen geldt. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn.

Relatie met Structuurvisie Nieuwkoop

Voor diverse activiteiten zal het nodig zijn te onderzoeken in hoeverre effecten op licht of zwaar beschermde soorten zijn te verwachten. Voor de beoordeling van deze effecten is het noodzakelijk over recente inventarisatiegegevens te beschikken.

Ecologische hoofdstructuur

Sinds 1990 vormt de bescherming en ontwikkeling van de nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS) de ruimtelijke ruggengraat van het natuurbeleid. De globaal begrensde Ecologische

Hoofdstructuur is planologisch verankerd in het Structuurschema Groene Ruimte en in de Nota Ruimte (2006). Voor de verdere uitwerking van de EHS zijn de provincies primair verantwoordelijk.

Voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt het 'nee, tenzij beginsel'. De kwaliteiten van de bestaande gebieden dienen gehandhaafd te blijven en de ontwikkelingsmogelijkheden van de ecologische ontwikkelingszones mogen niet belemmerd worden. Ingrepen en activiteiten in deze gebieden en in de onmiddellijke nabijheid ervan zijn dan ook niet toegestaan als daardoor schade wordt toegebracht aan of negatieve effecten ontstaan op deze (potentiële) kwaliteiten. Alleen bij zwaarwegende maatschappelijke redenen (ook als 'redenen van groot openbaar belang' aangeduid) én het ontbreken van reële alternatieven kan hiervan worden afgeweken. In dat geval dient compensatie plaats te vinden. Uitgangspunt hierbij is dat zowel kwalitatief als kwantitatief geen nettoverlies aan natuurwaarden optreedt; elk areaalverlies zal dus moeten worden gecompenseerd. Recent is aan dit, in de Nota Ruimte algemeen geformuleerde EHS-regime nadere uitwerking gegeven in de nota 'Spelregels EHS' [Ministeries LNV, VROM en provincies, 2007].

Relatie met Structuurvisie Nieuwkoop

De figuren op de volgende pagina tonen de EHS in Nieuwkoop en omgeving. Telkens wordt ingezoomd op een deel van het plangebied van de structuurvisie.

Natuurbeleid algemeen

Het natuurbeleid is vastgelegd in een groot aantal verdragen, nota's en dergelijke, met allemaal een eigen status. Gemeenschappelijk kenmerk hiervan is dat ze geen directe wettelijke bescherming bieden aan soorten of habitats. Wel zijn met name de soorten die genoemd worden van dusdanig belang dat algemeen wordt aanvaard dat de effecten van plannen daarop dienen te worden beoordeeld.

Het nationale natuurbeleid is vastgelegd in verschillende nota's, gebaseerd of voortbordurend op het Natuurbeleidsplan [LNV, 1990]. In de meer recente nota Natuur, Bos en Landschap in de 21e eeuw ('Natuur voor mensen, mensen voor natuur') [LNV, 2000] worden vier voorgaande groene nota's geïntegreerd:

- het Natuurbeleidsplan
- de Nota Landschap
- het Bosbeleidsplan
- het Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit.

De nota biedt het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit. Deze integratie draagt bij aan een meer samenhangend natuurbeleid. De hoofddoelstelling van het natuurbeleid luidt 'behoud, herstel, ontwikkeling en duurzaam gebruik van natuur en landschap, als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving. Het huidige nationale natuurbeleid is in diverse nota's verder uitgewerkt:

- Herziene Handboek Natuurdoeltypen;
- Meerjarenprogramma uitvoering soortenbeleid 2000-2004;
- Nota Ruimte (deel 4, 2006), zie ook hiervoor.

Het nationale natuurbeleid is door de provincies verder uitgewerkt in streek/gebiedsplannen en specifiek soortenbeleid.

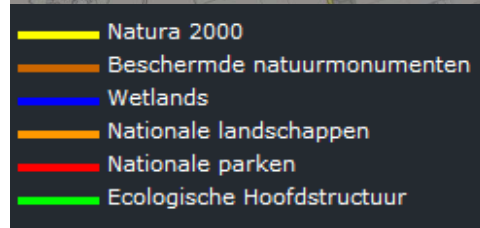
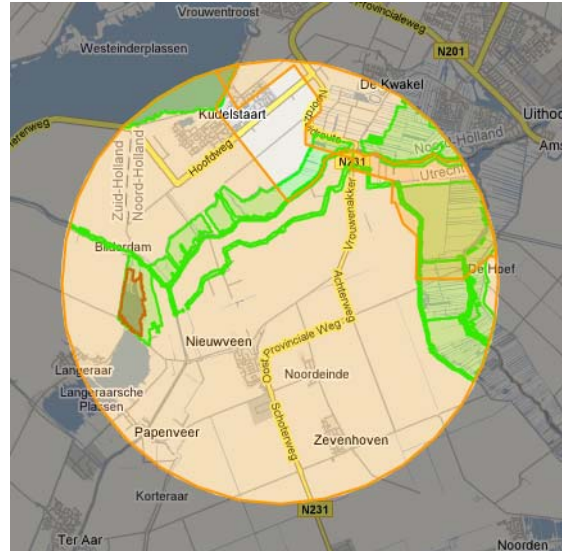
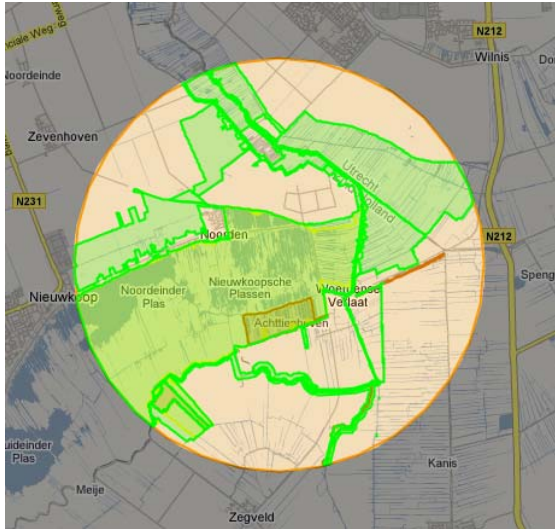
Relatie met structuurvisie Nieuwkoop

Uit het nationale en provinciale soortenbeleid volgt dat er soorten zijn die niet expliciet beschermd zijn vanwege de Flora- en faunawet, of via een aanwijzing of aanmelding van een Natura2000-gebied of omdat zij binnen de EHS voorkomen, maar die wél een bepaalde beleidsmatige status hebben. Het betreft soorten die in het plan- c.q. beïnvloedingsgebied voorkomen en die

zeldzaam of bedreigd zijn (o.a. Rode lijstsoorten). Op vergelijkbare wijze is het ook denkbaar dat er natuur(doel)typen in het plan- c.q. beïnvloedingsgebied voorkomen die niet wettelijk zijn beschermd.

Van belang voor de structuurvisie is verder de aanwijzing van het Groene Hart tot Nationaal Landschap. De gemeente Nieuwkoop maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap.

Omgeving Noorden

Omgeving Nieuwkoop

Omgeving Nieuwveen

3. Globale toetsing structuurvisie

Onderstaande tabellen doen verslag van een eerste toetsing, met behulp van de Effectenindicator Natura2000-gebieden van het ministerie van LNV, van een aantal activiteiten met mogelijk (negatieve) gevolgen voor het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen en De Haeck. Voor elk van de te beschermen habitats en soorten is per relevante storingsfactor een indicatie van de gevoeligheid gegeven.

Onderscheiden zijn de activiteiten recreatie en pleziervaart.

De relevante storingsfactoren voor deze activiteiten zijn: 1 = oppervlakteverlies, 3 = vermessing, 6 = verontreiniging, 12 = geluid, 13 = licht, 15 = verstoring door mensen, 16 = mechanische effecten.

Storingsfactor	Recreatie					Pleziervaart					
	1	12	15	16		3	6	12	13	15	16
Kranswierwateren	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meren met krabbenscheer	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vochtige heiden	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blauwgraslanden	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overgangs- en trilvenen	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
*Galigaanmoerassen	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
*Hoogveenbossen	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
*Noordse woelmuis	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bittervoorn	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gestreepte waterroofkever	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Groenknolorchis	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kleine modderkruiper	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Meervleermuis	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Platte schijfhoren	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grote karekiet (broedvogel)	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grote Zilverreiger	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kleine Zwaan	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krakeend	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Purperreiger	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rietzanger (broedvogel)	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Roerdomp	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Smient	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Snor	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Woudaapje (broedvogel)	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zwarte Stern	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zwartkopmeeuw	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐

- ☐ zeer gevoelig
- ☐ gevoelig
- ☐ niet gevoelig
- ☐ n.v.t.
- ... onbekend

Geconstateerd kan worden dat vrijwel alle beschermde habitats en soorten in meer of mindere mate gevoelig zijn voor de beoordeelde activiteiten.

